

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«26» лютого 2025 р.

**Програма атестації здобувачів вищої освіти
(у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи(проекту))**

Галузь знань **23 Соціальна робота**

Спеціальність **231 Соціальна робота**

Освітня програма **Соціальна робота**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Форма навчання **денна, заочна**

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету психології,
історії та соціології

Голова НМР Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

«_19_» _02_ 2025 р., протокол №_5_

Затверджено на засіданні
кафедри філософії, соціології
та соціальної роботи
протокол №5 від 03.02.2025 р.
Завідувач кафедри філософії,
соціології та соціальної роботи

Сергій КОСТЮЧКОВ

Пояснювальна записка

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Соціальна робота» спеціальності 231 Соціальна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену й спрямовано на перевірку досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України й освітньою програмою; завершується видачею документу встановленого зразка про присудження освітньої кваліфікації «бакалавр з соціальної роботи» та відповідної професійної кваліфікації.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Кваліфікаційна робота повинна передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у соціальній сфері із застосуванням теорії і методів соціальної роботи. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота після успішного захисту оприлюднюється у електронному репозитарії Херсонського державного університету.

Кваліфікаційна робота, як самостійне наукове дослідження, є навчально-дослідницькою працею, в основу якої покладено переважно узагальнення вже відомих рішень та підходів та розроблення пропозицій до їх імплементації в діяльність підприємств, банківських, державних установ та організацій, які виступають базами практики. У той же час, кваліфікаційна робота повинна містити елементи наукової новизни, власні розробки автора, дискусійний матеріал, застосування сучасних методичних підходів, аргументованість висновків та пропозицій.

Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає можливість виявити рівень засвоєння здобувачем освіти теоретичної загальнонаукової та практичної підготовки, вміння застосовувати отримані знання під час вирішення професійно-орієнтованих завдань, здатність до наукового пошуку за обраною тематикою дослідження.

Основними результатами успішного виконання кваліфікаційної роботи є поглиблення і підтвердження здобувачем освіти теоретичних і практичних знань зі спеціальності 231. Соціальна робота, набутих при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін, вироблення умінь при вирішенні конкретних практичних завдань в державних та недержавних установах, організаціях, інституціях соціальної сфери.

Захист кваліфікаційної роботи (проєкту) є складовою підсумкової державної атестації й завершальним етапом навчання здобувачів освітньої програми Соціальна робота спеціальності 231. Соціальна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Кваліфікаційні роботи (проєкти) виконуються за вимогами, що відповідають першому (бакалаврському) рівню вищої освіти. Кваліфікаційна робота – робота, що виконується на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та призначена для об'єктивного контролю компетентностей та програмних результатів навчання, зазначених у освітній програмі.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в соціальній сфері або під час навчання, що вимагає застосування фахових теорій та технологій соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. компетентності ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 07. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово. ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати	ПРН 04. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. ПРН 07. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань. ПРН 08. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. ПРН 09. Використовувати відповідні наукові дослідження, дотримуючись норм академічної доброчесності, та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги. ПРН 19. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

проблеми, виявляти ініціативу, приймати обґрунтовані рішення, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи дотримуватися принципів академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень із соціальної проблематики.	
---	--

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі освіти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план, а виконана ним кваліфікаційна робота має задовільний чи високий рівень оригінальності тексту після перевірки на виявлення та запобігання академічному плагіату.

Методичні рекомендації щодо захисту кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи (проекту) здійснюється як у Херсонському державному університеті, так і на підприємствах, установах та в організаціях різних форм власності, для яких тематика проєктів (робіт), поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну значущість. У цьому випадку виїзне засідання екзаменаційної комісії оформлюється так, як і засідання, що проводиться в Херсонському державному університеті.

На захисті кваліфікаційної роботи здобувач освіти:

- доповідає у довільній формі про сутність проєкту (роботи), основні технічні (наукові) рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання. При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді: обов'язковий графічний матеріал проєкту, визначений завданням кваліфікаційного проєктування, слайди, мультимедійні проєктори, аудіо -, відеоапаратура тощо;

- демонструє експеримент; залежно від часу, який необхідний для демонстрації експерименту в повному обсязі, або можливості розміщення експериментального обладнання, макетів, зразків тощо демонстрація може проводитися або безпосередньо на засіданні екзаменаційної комісії або напередодні захисту в лабораторії, де знаходиться експериментальний зразок, у присутності членів екзаменаційної комісії, яким головою екзаменаційної комісії доручено ознайомлення з експериментальною частиною проєкту (роботи);

- дає відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії.

Екзаменаційна комісія на закритому засіданні обговорює результати захисту і більшістю голосів ухвалює рішення. Оцінюються кваліфікаційні роботи (проєкти) за національною та європейською системами.

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проєктів) (перший (бакалаврський) рівень)

(згідно з п. 9 Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт) та п.3.4. Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті)

Академічна успішність здобувача освіти під час державної атестації здобувачів вищої освіти оцінюється за шкалою, що застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	За 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	74-89	добре
C		
D		
E	60-73	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного перескладання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними критеріями оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) є:

1. Якісні параметри роботи (пункт 1-10 у таблиці 5).
2. Якість публічного захисту.
3. Організація дослідження.

Таблиця 5

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів)

№	Види робіт	Максимальна кількість балів
Критерії оцінювання		
I. ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ РОБОТИ		
1	Аргументація актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності	7 балів
2	Достатність використання наукової літератури	7 балів
3	Необхідність і достатність емпіричних даних для розв'язання визначених завдань	7 балів
4	Обґрунтованість методики дослідження	7 балів
5	Обґрунтованість аналізу й інтерпретація отриманих результатів	7 балів
6	Відповідність висновків завданням дослідження	7 балів
7	Відповідність структури роботи обраній темі	7 балів
8	Чіткість, логічність, послідовність викладення матеріалу	6 балів
9	Грамотність.	7 балів
10	Якість і вірність оформлення роботи	6 балів
11	Етичний аспект роботи, дотримання норм академічної доброчесності	6 балів
II. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ:		
12	Лаконічність і логічність виступу студента	6 балів
13	Глибина і вірність відповідей на питання членів ЕК	7 балів
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ		
14	Самостійність і планомірний, систематичний характер роботи студента над темою	7 балів
15	Своєчасність підготовки роботи до захисту відповідно регламенту роботи університету	6 балів
ЗАГАЛЬНА СУМА БАЛІВ (ПІДСУМКОВИЙ БАЛ)		100 балів

Оцінювання кваліфікаційної роботи (проекту) щодо критерію етичного аспекту та дотримання норм академічної доброчесності регламентується Порядком виявлення та запобігання академічному плагиату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

Оцінка здобувача за кваліфікаційну роботу (проект) формується на основі оцінки наукового керівника, рецензента та захисту, що регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Оцінка за кваліфікаційну роботу (проект) може бути знижена у таких випадках:

1. Недоліки в оформленні.

- 1.1. Відсутність будь-якої складової у структурі роботи, що передбачено чинними вимогами університету до роботи певного рівня вищої освіти.
- 1.2. Недотримання вимог щодо оформлення робіт.
- 1.3. Наявність невиправлених друкарських помилок, пропусків, граматичних і стилістичних помилок.
- 1.4. Відсутність авторської інтерпретації змісту таблиць і графіків.
- 1.5. Наявність в бібліографії робіт, на які відсутні посилання у самій роботі.
- 1.6. Наявність помилок в оформленні бібліографії.
- 1.7. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог дійсного Положення про кваліфікаційну роботу (проект).
- 1.8. Обсяг роботи не відповідає вимогам.

2. Недоліки змісту як структурної складової роботи.

- 2.1. Зміст роботи не розкриває тему повністю.
- 2.2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта, тобто не стосуються теми (предмету, об'єкту) дослідження.

3. Недоліки вступу.

- 3.1. Висвітлення актуальності багатослівне, без зазначення сутності проблеми або наукового завдання.
- 3.2. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
- 3.3. В об'єкті не виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

3.4. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу не співвідносяться між собою як загальне і часткове.

3.5. Має місце збіг формулювання проблеми, мети, завдань роботи.

4. Недоліки оглядово-теоретичного розділу роботи.

4.1. Наявність фактичних помилок в огляді літератури.

4.2. Відсутність згадування важливих літературних джерел, що мають пряме відношення до розв'язання проблеми та опублікованих у доступній для студентів літературі, що вийшла друком за останні 5 років.

4.3. Використання великих фрагментів чужих текстів без вказівки на їх джерела, у тому числі кваліфікаційних робіт (проектів) студентів минулих років.

4.4. Відсутність аналізу зарубіжних праць, присвячених проблематиці дослідження.

4.5. Відсутність аналізу вітчизняних праць, присвячених проблематиці дослідження.

4.6. Теоретична частина не завершується висновками і формулюванням предмета власного емпіричного дослідження (для кваліфікаційної роботи (проекту) рівня «магістр»).

4.7. Тема роботи не збігається з метою дослідження.

4.8. Теоретична і практична частини не узгоджуються між собою.

5. Недоліки аналітичного та емпіричного розділів роботи.

5.1. Робота побудована на основі чужої методики, модифікованої і скороченої автором без перевірки якості модифікації і скорочень.

5.2. Автор використовує методики без посилань на джерело їх отримання або їх автора.

5.3. У роботі відсутній детальний опис процедури проведення дослідження: за наведеним описом відтворення процедури є неможливим.

5.4. У роботі відсутня інтерпретація отриманих результатів, висновки побудовані як констатація первинних даних.

5.5. Отримані результати автор не співвідносить з результатами інших дослідників, роботи яких він обговорював у теоретичній частині.

6. Недоліки висновків.

6.1. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають визначеним завданням.

6.2. Висновки неконкретні, мають описовий характер.

7. Етичні аспекти роботи.

7.1. Автор порушив етичні норми, не виправдано розкрив анонімність учасників дослідження.

7.2. Автор використовує дані інших дослідників без посилання на їх праці, де ці результати опубліковані.

7.3. Автор формулює практичні рекомендації, пропонуючи рішення, що виходять за межі його професійної компетентності і можуть мати непередбачувані наслідки для суспільства.

8. Недоліки в організації роботи.

8.1. Недотримання графіку виконання роботи.

8.2. Несвоєчасність підготовки роботи до захисту.

8.3. Несистематичність роботи з науковим керівником.

Методика і алгоритм розробки та встановлення критеріїв оцінок відображають рівень виконання якісних параметрів роботи і врахування визначених помилок, недоліків з їх кваліфікаційним поділом на грубі помилки та недоліки.

У випадку незгоди із результатами оцінювання кваліфікаційної роботи/проекту та/або підтверджень щодо порушення процедури захисту, здобувач вищої освіти має право не пізніше наступного робочого дня після дня оголошення результатів, подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора. Процедура апеляції регламентується «Порядком оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті», затвердженого наказом ректора від 07.09.2020 № 802-Д.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Капська А. Й. Соціальна робота. Київ. Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
2. Лукашевич М. П. Соціальна робота : теорія і практика. Навч. посіб. / М. П. Лукашевич, Т. В. Семігіна. 2-е вид. Київ. Каравела, 2014. 368 с.
3. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи. Навч. посіб. / М. П. Лукашевич, І. І. Мигович. 3-е вид., доп. і перероб. Київ. МАУП, 2013. 168 с.
4. Семігіна Т. В., Грига І. М. Теорія і методи соціальної роботи. Київ. Вид. дім «КМ академія», 2004.
5. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В.Полтавця.- К.: Видавничий дім « КМ Academia», 2000.- 236 с.
6. Соціальна робота: теорії та методи соціальної роботи. У 3-х ч. / А. М. Бойко, Н. Б. Бондаренко, О. С. Брижувата / за ред. Т. В. Семігіної, І. М. Григи. Київ. ВД «Києво-Могилянська Академія», 2004. Ч. 2. 224 с.
7. Теорії і методи соціальної роботи. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т. В. Семігіної, І. І. Миговича. Київ. Академвидав, 2005. 328 с. (Альма-матер).

Додаткова

1. Андрущенко В. П., Мигович І. І., Бех В. П., Михальченко М. І. Соціальна робота : менеджмент соціальної роботи. Київ. ДЦССМ, 2003. Кн. 7.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2003. 134 с.
3. Вступ до соціальної роботи : Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т. В. Семігіної, І. І. Миговича. Київ. Академвидав, 2005. 300 с.
4. Зверева І. Д., Козубовська І. В., Керцман В. Ю., Пічкарь О. П. Соціальна робота з дітьми та молоддю (теоретико-методологічні аспекти), ч. І. Ужгород : УжНУ, 2000. 192 с.
5. Інновації у соціальних службах. навч.-метод. посіб. Київ. Пульсари, 2002.
6. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. Київ. Крок, 2000. 456 с.
7. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів. Уклад. О. В. Безпалько та ін. / за ред. А. Й. Капської та ін. Київ. Укр. ДЦССМ, 2000. 260 с.
8. Соціальна робота : технологічний аспект. А. Й. Капська. Київ. Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.
9. Соціальна робота в Україні. Зверева І. Д., Безпалько О. В. Київ. Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
10. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В.Полтавця.- К.: Видавничий дім « КМ Academia», 2000.- 236 с.
11. Соціальна робота в Україні: теорія і практика.- 2003.- №3.- 203 с.
12. Теорія і методи соціальної роботи. За ред. Семігіної Т. В., Миговича І. І. Київ. Академвидав, 2005. 328 с.
13. Теорія і методи соціальної роботи. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Навч. посіб. 2-ге вид., доп. і випр. Київ. МАУП, 2003. 168 с.
14. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика). Навч. посіб. Для студентів вищих навчальних закладів. Київ. ВМУРОЛ «Україна», 2004.

Інтернет-ресурси

1. www.nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. www.library.edu-ua.net/ Державна науково-педагогічна бібліотека ім. В. О. Сухомлинського.
3. www.rada.gov.ua - нормативно-правові документи.
4. <http://www.metodportal.net> - метод портал з усіх предметів.
5. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
6. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України – Режим доступу : <http://mon.gov.ua>.
7. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] Офіційний сайт

- Міністерства охорони здоров'я України – Режим доступу : <http://moz.gov.ua>.
8. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс] Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України – Режим доступу : <http://www.msp.gov.ua>.
9. Уповноважений Президента України з прав дитини [Електронний ресурс] Персональна сторінка Уповноваженого Президента України з прав дитини – Режим доступу : <http://uk-ua.facebook.-com/up.z.prav.dytyny>.

**Гарант освітньої програми
«Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти**

Тетяна ШВЕЦЬ